

TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN KİŞİLİK EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Nevin AKKAYA
Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi

Serpil ÖZDEMİR
MEB 85. Yıl Anadolu Lisesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, kişilik eğitiminin ortaya koyduğu temel değerlerin Türkçe ders kitaplarındaki metinlerde yer alıp almadığını belirlemek ve bu metinleri öğrencilerin kişilik gelişimine sağlayabileceği katkılar açısından incelemektir. İlköğretim ve ortaöğretim programlarında kişilik eğitimi; çeşitli derslerle, ünite ya da metinler aracılığıyla yeni kuşağa temel insani değerleri kazandırma ve bu değerlere karşı duyarlılık geliştirme, bu duyarlılığı davranışa dönüştürme konusunda yardımcı olma amacının genel adıdır. Ülkemizde, öğretim programlarında bu konunun eğitimine en elverişli derslerden biri Türkçe dersidir. Ders kitaplarındaki metinler aracılığıyla öğrencinin olumlu kişilik geliştirmesine katkı sağlamak mümkün olabilecektir. Araştırmada 2004-2005 Türkçe programında yer alan kazanımların neler olduğu saptanmıştır. Daha sonra 6., 7. ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki düzyazı metinlerinin kazanımları ve temaları belirlenmiştir. Bu metinler kişilik gelişimi eğitime uygun mudur sorusuna yanıt aranmıştır. Koza Yayınları'nın 6., 7. ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları ve bu kitaplardaki toplam 18 metin örneklem olarak seçilmiştir. Seçilen metinler doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu metinlerde yardımlaşma, çalışkanlık, kararlılık, duyarlı olma gibi kişilik özellikleri olumlanmıştır. Ancak üç sınıfta incelenen toplam 18 metin için bu özellikler yetersizdir. Gelişmiş ülkelerde uygulanan eğitim programlarında bu konuya önem verilmektedir. Ders kitaplarında metin seçimi yapılırken metinlerde model olabilecek kahramanların kişilik özelliklerine de özen gösterilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe ders kitapları, kişilik eğitimi, metin seçimi.

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Eğitimin temel amaçlarından biri de kişiliği gelişmiş bireyler yetiştirmektir. Bu nedenle eğitimle kişilik gelişimi arasında sıkı bir ilişki vardır. Kişilik gelişiminde etkili olan doğuştan gelen özellikler genlerle ana babalardan çocuklara geçen özellikler, çevresel etmenleri ise doğumdan ölüme değin bireyin ana babası, akranları ve diğer bireylerle olan ilişkileriyle, yaşam boyu deneyimleri oluşturmaktadır (Can, 2011: 111).

Kişilik bir kimseye özgü belirgin özellik, manevi ve ruhsal niteliklerinin bütünü, şahsiyet (TDK, 1983); kişilik, bireyin iç ve dış çevreyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış bir ilişki biçimidir (Cüceloğlu, 2002). Kişiliğin tanımında mizaç ve karakter kavramlarını da çağrıştıran çoğu zaman da birlikte düşünülen bir anlam vardır. Mizaç, bireylerin doğuştan getirdikleri kişilik özellikleri, karakter ise bireylerin ailelerinden, arkadaşlarından görerek, izleyerek öğrendikleri kişilik özellikleridir. Bu karakteri oluşturan özelliklerin ne kadar üstünden geçilir, ne kadar çok kullanılırsa o kadar kalıcı olur. Kişilik; karakter ve mizaç özelliklerini kapsar (Davranış Bilimleri Enstitüsü).

Kişilik gelişimi doğumdan başlayarak yaşam boyu süren bir süreçtir. Bu süreçte bireyin hafızası, algılaması, düşünme yeteneği geliştikçe kişiliği de gelişir ve kültürlerle, yetiştiği ortama göre farklı özellikler gösterebilir. Dürüstlük, doğruluk, güvenilirlik, azimli olma, alçakgönüllülük, cömertlik, nezaket, yardımseverlik, iyilik, adalet, özdisiplin, duyarlılık, sorumluluk, kendine ve başkalarına saygı, cesaret, acıma, gurur, nezaket, sadakat, şefkat gibi ana değerleri kazanır.

Okullar, öğretmenler kişinin karakter açısından gelişimi konusunda büyük rol oynamaktadır. İyi karakter özelliği kazandırma okulların birincil amaçlarından olarak akademik başarının ötesine geçmeli hatta birbirinden ayrı tutulmalıdır (Thomas, 1998'den aktaran Uysal, 2008).

Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinin 1., 2., ve 3. fıkralarına göre, milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerleri benimsemiş ve davranış haline getirmiş, dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişilik ve karaktere sahip, insan haklarına saygılı, topluma karşı sorumluluk duyan, birlikte iş görme alışkanlığı kazanmış kişiler yetiştirmek, Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçlarından (MEB, 2000). Bu genel amaçların insanlığa sevgi, saygı, hizmet verme ve grup çalışması yoluyla sorumluluk paylaşabilme gibi ders amaçlarıyla da desteklendiği görülmektedir. Ders kitaplarındaki metinlerle öğrencilerin kişilik ve karakterlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

İnsanoğlunun kişiliği ergenlik sonuna kadar gelişir, değişir, bozulur, düzelir, yeniden yapılır ve iyi-kötü bir temele oturur. Bu nedenle erken dönemlerden itibaren olumlu kişilik geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak için ders kitaplarındaki metinlerden yararlanmak gerekir.

Gelişen ve değişen dünyada şiddet eğilimi, insanlar arası iletişim kopukluğu, madde bağımlılığı, giderek duyarsızlaşma gibi bireyin kendine ve yaşadığı dünyaya zarar veren davranışlar ve kişilik özelliklerinde artış gözlenmektedir. Bu olumsuzluklarla mücadele etmede okullara ve öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Bu açıdan bakıldığında, Varış (1981)'a göre okul iyi bir toplum oluşturmak için bireyler üzerinde bir atölye olarak görülebilir; okullar çocuklara, gençlere akademik bilgi kazandırmanın yanında, yaşadığı toplumda, kültürde ve dünyada temel değerleri anlamalarını ve bu değerleri davranışa dönüştürerek gelecek kuşaklara aktarmalarını sağlamaktadır.

Özellikle 90'lı yıllardan sonra Amerika ve gelişmiş kabul edilen Avrupa ülkelerinin bazıları karakter eğitimi konusunu eğitim programlarına dâhil etmiş ve sosyal bilgiler, vatandaşlık bilgisi gibi derslerde bu değerlerin kazandırılmasına çalışılmıştır.

Ülkemizde ise karakter eğitimi, değer aktarımı ve buna bağlı olarak kişilik eğitimini istendik düzeyde geliştirme çalışmaları okullarda ayrı bir program ve ders yerine Türkçe, hayat bilgisi, din kültürü ve ahlak bilgisi, sosyal bilgiler gibi derslerin öğretim programları ile gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır (Karatay, 2011). Türkçe dersinin öncelikli hedefi dil gelişimini sağlamak ve bilişsel becerileri artırmaktır; ancak birtakım ulusal, evrensel ve bireysel değerler ders kitaplarındaki metinler aracılığıyla aktarılacaktır. Türkçe dersleri edebi metin temelli işlendiği için karakter eğitimi, değer aktarımı yöntemlerinden ahlaki muhakeme ve değer analizi yöntemlerinin kullanımı için son derece elverişlidir. Bunların en güzel örneklerinin edebi eserlerde bulunması son yıllarda edebiyat temelli karakter eğitimi anlayışını yaygınlaştırmıştır (Karatay, 2011). Edebi metinler, kendine ve topluma yararlı bireyler yetiştirme amacını gerçekleştirilmede zengin olanaklara sahiptir. Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin karakter eğitimine katkısı açısından incelenmesi ve hangi kişilik özelliklerini ön plana çıkardığının belirlenmesi, karakter eğitiminde Türkçe dersinin rolünün belirlenmesi açısından önemlidir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarda Türkçe ders kitabı olarak okutulan Koza Yayınları'na ait 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinde hangi kişilik özelliklerinin ne sıklıkta yer aldığını belirlemektir.

1.3. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini 6, 7 ve 8. sınıf ders kitapları oluşturmaktadır. Örneklem olarak Koza Yayınları'na ait 6, 7 ve 8. sınıf ders kitapları seçilmiştir. 6. sınıf ders kitabından sevgi temasında "Sevgi Paylaştıkça Çoğalır.", Atatürkçülük temasında "Kadın Ulusun Temelidir.", bilim ve teknoloji temasında "Edison", kişisel gelişimde "Pulsuz Dilekçe", doğa ve evren temasında "Süpermen İstanbul'a Düştü", okuma kültürü temasında ise "Özgün Bir Konu Aranıyor" metinleri seçilmiştir. 7. sınıf ders kitabından okuma kültürü temasında "Sonsuzluk Kitabevi", Atatürkçülük temasında "Bir İleti", doğa ve evren temasında "Bördübet'ten Sedir Adasına", milli kültür temasında "Hayal Perdesi", kişisel gelişim temasında "İyimserlik, Kötümserlik", zaman ve mekân temasında "Bir Kule Varmış" metinleri seçilmiştir. 8. sınıf kişisel gelişim temasında "Selim'i Anarım", Atatürkçülük temasında "Nutuk", Milli kültür temasında "Nasrettin Hoca", toplum hayatı temasında, "Yangın", duygular temasında "Kedi Ağaca Çıktı", doğa ve evren temasında ise "Kızılderili Reisinden Çevre Dersi" adlı metin seçilmiştir. Toplam 18 metin incelenmiştir.

2. YÖNTEM

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187).

3. BULGULAR VE YORUM

Tablo 1. 6. Sınıf Ders Kitabından Seçilen Temalar, Metinler ve Metinlerin Yazarları

Tema	Metin Adı	Yazarı
Sevgi	Sevgi Paylaştıkça Çoğalır	Nuray Bartoschek
Atatürkçülük	Kadın Ulusun Temelidir	İsmet Kür
Bilim ve Teknoloji	Edison	Güner Ümit
Kişisel Gelişim	Pulsuz Dilekçe	Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu
Doğa ve Evren	Süpermen İstanbul'a Düştü	Muzaffer İzgü
Okuma Kültürü	Özgün Bir Konu Aranıyor	Melsa Tekeli

"Sevgi Paylaştıkça Çoğalır" metninde yazar, ailesinin yönlendirmesiyle çocukluğunda yetiştirme yurdundan kardeşler edinmiştir. Haydar, Hasan ve İbrahim isimdeki bu üç kardeşe ailenin bir bireyi gibi davranmışlar ve ellerinden geldiğince yardım etmişlerdir.

Yıllar sonra yazar çocukluğunun geçtiği kente geri döner ve yolda, tesadüfen Hasan'la karşılaşır. Hasan, öğrenimini başarıyla tamamlamış ve memur olmuştur. İbrahim, öğretmen olmuştur, Haydar'dan ise epeydir haber alamamaktadır.

O gün, geçmiş günler hatırlanır ve aralarında kurulan sevgi bağının ne denli güçlü olduğu bir kez daha görülür. Artık Hasan'ın da "yeni kardeşleri" vardır ve o da sevgisini paylaşmaktadır. Yazar da kendi çocuğuna kardeşler edinmiş ve çevresini de bu yönde yönlendirmektedir. Bu şekilde oluşturdukları sevgi zincirine yeni halkalar eklenmektedir.

Anı türündeki bu metinde annesiz ve babasız kalmış ve yetiştirme yurdunda yaşamak zorunda olan çocuklarla kurulan iletişim ve meydana gelen sevgi zinciri anlatılmaktadır. Yazar, çocukluğunda kurmaya başladığı sevgi zincirinin halkalarına bir yandan kendi çocuğunu eklemekte, diğer yandan yıllar önce kardeş edindiği diğer çocukların da sevgi zincirini oluşturmaya devam ettiklerini görüp mutlu olmaktadır. Metin bu yönüyle dayanışmayı pekiştirici, sevgiyi ve karşılıksız yardımın önemini ortaya koyan bir etkiye sahiptir. Yazar; ailesi olmayan çocuklarla bir araya gelerek toplumsal dayanışmanın, toplumsal sorumluluk projelerinin en güzel örneğini vermektedir.

Sevgi Paylaştıkça Çoğalır, hem farklı bir türe ait olması, hem aile ve insan sevgisini vermesi, hem de toplumsal dayanışmayı pekiştirici unsurlar içermesi nedeniyle olumludur.

“Kadın Ulusun Temelidir” adlı metinde, kadınlara verilen seçme ve seçilme hakkının nasıl gerçekleştiği anlatılmaktadır. Bu anlatım da iki anıdan yola çıkılarak desteklenir:

Birinci anıda Atatürk’ün sofrasında ilk asker kadınlardan söz açılır. Konuklar ilk asker kadınların Amazonlar olduğunu söyleyince Atatürk, Amazonların yurdunun Sinop ve Kırım olduğunu vurgular. Bu iki şehir de Türk şehridir ve Türkler “asker kadın” geleneğini sürdüren tek ulustur. Metnin bu bölümünde, o gecenin en önemli konusunun Türk kadınının özellikleri ve üstünlüğü olduğu belirtilir.

Metinde anlatılan ikinci anıda Atatürk, Ankara Kız Lisesi’ni ziyaret eder, burada öğrencilerle sohbeti sırasında onlara seçme ve seçilme hakkını isteyip istemediklerini sorar, olumlu yanıt alınca da bu hakkı Türk kadınının savaşarak hak ettiğini anlatır. Bu öğrencilerin anneleri savaş meydanlarında tarih boyunca görülmemiş kahramanlıklar yaratmışlardır, bu nedenle de seçme seçilme hakkı verilecektir. Öğrenciler bu habere çok sevinirler. Atatürk’se seçme ve seçilme hakkını verirken kızlara bir de şart koyar, onlar da asker olacaklardır. Kız öğrenciler gerekirse vatan için ölebilecekleri cevabını verirler.

Metin, bu olaylardan kısa bir süre sonra kadınlara seçme ve seçilme hakkının verildiğini, kız okullarına da askerlik dersinin konduğunu belirterek son buluyor. Metinde örtük biçimde cesaret yüceltilmektedir.

Anı türündeki metin, Atatürk’ün kadın hakları konusundakini görüşlerini, kadına seçme ve seçilme hakkı verilme sürecini aktarma amacı taşımaktadır.

Seçilen üçüncü metin biyografi türündedir ve metinde Edison’un hayatı anlatılmaktadır. Parçaya göre, 1847’de dünyaya gelen Edison, okulda başarısız bir öğrencidir. Öğretmenleri, onun başarısız olacağını düşünmektedir. Edison, ilkokulu bile bitiremez ama kendi kendini yetiştirerek ve annesinin desteğiyle önemli bir bilim insanı olur.

Metinde, Edison’un en önemli buluşu olan ampulün icadı anlatılır. Edison, geliştirdiği ve ancak iki gün yanabilen ilk ampul örneğini yıllar boyunca uğraşarak geliştirmiştir.

Edison, ampulün yanında, kineteskop, mikrofön, fonograf gibi farklı pek çok buluşa imza atmıştır. Edison’un patentini aldığı ürün sayısı 1033’tür.

Metinde, Edison’un başarısız bir öğrenci olduğu, annesinin desteği sayesinde ilerleme kaydettiği ve son derece meraklı olduğu vurgulanıyor. Bu merakı sayesinde, başkalarının haylazlık olarak görülebilecek hareketler yaptığı ve gözlemleri sayesinde bulunduğu noktaya gelebildiği vurgulanıyor.

Metnin bu yaklaşımını temanın diğer iki metni ile bir arada düşündüğümüzde doğru bulmaktayız. Önceki iki metin eğlenceli ve kurmaca yapısıyla öğrencilerin ilgisini, merak düzeyini yukarıda tutarken “Edison” parçası bu ilginin üzerine gerçekleri inşa ederek doğru bir yaklaşım

sergilemektedir. Metinde Edison'un başarısına, azmine ve kararlılığına borçlu olmasına vurgu yapılarak, bu özellikler olumlanmaktadır.

4. metin, Atalay Yörükoğlu tarafından çocukların ağzından, çocukların düşüncelerini anlatan bir mektup şeklinde yazılmıştır. Metindeki çocuk, gelişim içinde, ergenlik dönemine girmekte olan bir çocuktur. Bu nedenle ailesi tarafından anlaşılmadığını düşünerek bu mektubu yazar. Yörükoğlu, aslında büyüklere seslenmektedir ve çocuklarına nasıl davranmaları gerektiğini sezdirmeye çalışmaktadır. Çocuk, büyüklerinin tutamayacakları sözleri vermemesini, kurallar koymamalarını; büyüklerin davranışlarıyla örnek olmalarını; kendilerini yargılamamalarını, dinlemelerini istemektedir.

Sonuç olarak, "Pulsuz Dilekçe" metni, kişisel gelişim temasının alt temalarını da kapsamı, öğrencilerin dillendirmekte zorlandığı duygu ve düşüncelerinden bahsetmesi ve verdiği yapıcı iletiler nedeniyle amacına ulaşmaktadır.

Doğa ve evren temasında "Süpermen İstanbul'a Düştü" metni daha çok çevre kirliliğini merkeze alan bir öyküdür. Sahip olduğu açık ve akıcı dil Muzaffer İzgü'nün mizah anlayışıyla birleşince öğrencilerin keyifle okuyabileceği ve amacına ulaşabilecek bir öykü çıkmıştır.

"Özgün Bir Konu Aranıyor" adlı öykünün kahramanı olan çocuk ise tam tersi bir kişiliğe sahiptir. Her türlü olanağa sahip olmasına rağmen elindeki kaynakları okumamakta ve ödevini bir türlü yapmamaktadır.

6. sınıf ders kitaplarındaki temalar incelendiğinde kişilik eğitimi yönünden olumlu kabul edilebilecek metinler vardır. Örneğin yardımseverlik metinlerde yüceltilmiştir. Araştırmaya ve öğrenmeye merak, ilgi; üstün bir kişilik özelliği olarak ön plana çıkmaktadır. Birlik, beraberlik ve paylaşım duygusuna sahip olmanın önemi kahramanlar aracılığıyla sezdirilmeye çalışılmıştır. İletişimin önemi, insanın sosyal bir varlık olduğu düşüncesi dikkat çeken kişilik özelliklerindedir. Bunun yanı sıra Türkçe derslerinin amaçları içinde düşünen, sorgulayan, eleştiren ve uygulama yapabilen bireyler yetiştirmek yer alır. Metinler, bu açıdan incelendiğinde yeterli düzeyde bu özellikleri geliştirici nitelikte olmadığı görülmektedir.

Tablo 2. 7. Sınıf Ders Kitabından Seçilen Temalar, Metinler ve Metinlerin Yazarları

Tema	Metin Adı	Yazarı
Okuma Kültürü	Sonsuzluk Kitabevi	Sabahattin Ali
Atatürkçülük	Bir İleti	Ahmet Kapulu
Doğa ve Evren	Bördübet'ten Sedir Adası'na	Bahar Kalkan
Milli Kültür	Hayal Perdesi	Burhan Arpad
Kişisel Gelişim	İyimserlik, Kötümserlik	Şevket Rado
Zaman ve Mekân	Bir Kule Varmış	Doğan Kardeş Dergisi

7. sınıf ders kitaplarındaki temalar incelendiğinde okuma kültürü temasının kişilik eğitime katkı sağlayabileceği bir gerçektir. Çağımızda uygulanan eğitim ile kişilik gelişimi genellikle paralel yol alır. Günümüzde teknolojik olanaklar kullanılarak eğitime katkı sağlanmakla beraber dünyanın toplumsal bilinci hala ilkindir. Çünkü hala cinayetler, hırsızlık, hızla yayılan hastalıklar, ırkçılık, savaşlar, tüm bu eğitim ve teknolojiye rağmen hızla çoğalarak sorunlar yığını olarak karşımızda durmaktadır.

Okuma kültürü temasında seçilen "Sonsuzluk Kitabevi" metni oyun türündedir. Soy yapıtlar okumak isteyen bir adam kitabevine gelir. Satıcı kıza soy yapıtlar okumak istediğini söyler, soy yapıtla ne kastettiğini belirtir: "Eski çağlarda yaşayan insanoğlunun bugün yaşayan insanoğluna armağanı! Bir ateş böceğinin karanlıkta bıraktığı iz gibi gelen, ta nerelerden günümüze! Tarihin merdivenlerini

soluk soluğa tırmanan ama tırmandıkça soluğu kesilmeyen, güçlenen gittikçe!" Satıcı kız müşterinin yüzüne bakar bakmaz ne isteyeceğini bildiği iddiasındadır. "Kitap seçmenin insanın yaşamıyla çok köklü bir ilişkisi olduğunu, insanı kitaptan, kitabı insandan kolay kolay ayıramayacağımızı" belirtir. Ancak müşterisinin istediği kitabın ne olduğu üzerine yaptığı tahminlerde sürekli yanılır. Sonunda müşteri olan adam istediği kitapların "Platon, Sokrates, Aristoteles, Epiktetos, Horatius (Horatius), Vergilius (Vergilyus), Cervantes, Goethe (Göte), Çehov(Çehov)" kitapları olduğunu hatta bunlarla sınırlı olmadığını söyler. Metinde kitabın kültür aktarmadaki rolü ve okumanın insan için önemi vurgulanmaktadır.

Atatürkçülük temasında seçilen "Bir İleti" metni elektronik mektup türündedir. Bu metin, kitabın yazarı tarafından yazılmıştır. Yeğeni, yazara 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda oynamak üzere bir tiyatro metnine ihtiyaç duyduğunu belirtir. Oyunu hakkında oynamak için dönemin şartları, TBMM'nin açılışı, Milli Mücadele'nin 23 Nisan 1920'ye kadarki seyri, Atatürk'ün ulusal kültür ve ulusal birlik konularındaki görüşleri hakkında bilgi istemektedir.

Yazar, "Türk'ün Ateşle İmtihanı" ve Kılıç Ali'nin Atatürk'le ilgili hatıralarını okumalarını, sonra oyunu kendilerinin yazmalarını önerir. Yapacakları bu çalışmayla milli kültürün korunması konusunda gençlerin üzerine düşen görevin küçük bir bölümünü yerine getirmiş olacağını vurgular.

Atatürk'ün milli ahlak konusundaki görüşlerine yer vererek milli ahlak ile milli birlik arasındaki ilişkiyi vurgulayan, milli kültürün korunması ve geliştirilmesi için Atatürk'ün yaptıklarını anlatan bir metindir.

Doğa ve Evren temasında seçilen "Bördübet'ten Sedir Adası'na" metni röportaj türündedir. Gökova'nın doğal güzelliklerinin öznel yorumlarla anlatıldığı bu metinde tanıtılan yerlerin güzelliği yanında doğa sevgisi samimi ifadelerle anlatılmaktadır. "Kampta cırcır böceklerinin bitimsiz muhabbetiyle uykulara dalıyoruz. Sabahın ayazında uyandıran ağaçkakan, ekmepleri çalıp kaçan sincap ailesi, öylece durup etrafı seyreden biblo gibi kurbağalarla dostluğumuzu pekiştiriyoruz.", "Sanki camgöbeği çiçekler açıyor aşağıda." gibi ifadeleri doğa sevgisine örnek olarak gösterebiliriz.

Milli kültür temasında seçilen "Hayal Perdesi" adlı metin anı türündedir. Bu metinde yazarın Karagöz ve Hacivat oyunuyla tanışması, sonradan kendisinin yaptığı suretlerle Karagöz ve Hacivat oynatması, sünnet düğününde ince saz yerine Karagöz oyununu istemesi anlatılmaktadır. Metin, geleneksel sanata sevgi duygusu aşılacaktır.

Kişisel gelişim temasında seçilen "İyimserlik, Kötümserlik" metni sohbet türündedir. Yazar, iyimserlerin hem kendi hayatlarını hem de başkalarının hayatlarını tatlılaştırdığını, ümitsizliğe kapılmadıklarını, olaylara olumlu yönden baktıklarını, geçtiklere yere saadet dağıttıklarını, küçük şeylerden memnun olduklarını, böylece hayatlarını zenginleştirdiklerini, hatta dünyayı refaha bolluğa kavuşturanların iyimser insanlar olduklarını anlatmaktadır. Metinde kötümserler ise hiçbir şeyden memnun olmadıkları, gelen fırsatlara olumsuz baktıkları için hayatın güzelliklerini yaşayamayan ve iyi eserler veremeyen kişiler olarak anlatılmaktadır. Kuşkulu, karamsar ve kararsız oldukları için zamanında doktora gitmemeleri yüzünden kanser vakalarının artmasına sebep oldukları belirtilmektedir. Yazar, iyimser olmak için dostlarımızı iyimser insanlardan seçmemizi öğütlemektedir. Olumlu düşünme özelliğini geliştirmeye yönelik bir metindir.

Zaman ve mekân temasında Doğan Kardeş dergisinden alınmış olan "Bir Kule Varmış" adlı metin Kız Kulesi'ni tanıtmaktadır. Metinde, öncelikle kule ile ilgili efsanelerden biri olan Hero (Hiro) ile Leandros'un öyküsü aktarılır, ardından kulenin tarihten bugüne hangi amaçlarla kullanıldığı hakkında bilgi verilir.

Yaşadığımız şehirdeki yapıların öyküsünü bilmeye, o yerlere kimliğini veren yapılara sahip çıkmaya davet eden bir metindir.

7. sınıf ders kitabındaki metinlerin içerikleri değerlendirildiğinde araştırmayı ve okumayı sevme, ulusal değerleri koruma, çalışkanlık, yardımlaşma, iyimser olma gibi özelliklerden olumlu biçimde söz edilmiştir. Bu değerler yüceltilmiştir.

Tablo 3. 8. Sınıf Ders Kitabından Seçilen Temalar, Metinler ve Metinlerin Yazarları

Tema	Metin	Yazarı
Kişisel gelişim	Selim'i Anarım	Necati Cumalı
Atatürk	Nutuk	Cemil Sönmez
Milli Kültür	Nasrettin Hoca	Ahmet Köklügiller
Toplum hayatı	Yangın	İ. Zeki Burdurlu
Duygular	Kedi Ağaca Çıktı	Muzaffer İzgü
Doğa ve evren	Kızılderili Reisinden Çevre Dersi	Reis Seattle (Seatıl)

Kişisel gelişim temasında seçilen "Selim'i Anarım" adlı metin öykü türündedir. Öykünün kahramanı Selim tarlasına tapu çıkaracak olan avukatın ofisine tarlasında yetiştirdiği çiçeklerle gelir. Avukat, Selim'in davasını sormak için geldiğini sanır, ancak Selim ofisin yenilenmiş halinin güzelliğinden söz eder, "İnsan oturduğu yeri gönendirmeli!" diyerek beğenisini ifade eder. Kendi tarlası da aldığı zaman ofisin eski halinden beterdir, ama şimdi görülmeye değer bir yer haline gelmiştir. Mahkeme kurulu keşif yapmaya gittiğinde daha önce hiç işlenmemiş bu arazide; beyaz badanalı bir ev, çiçekli bir bahçe ve iyi işlenmiş bir tarla görür. Bu metin doğa sevgisi ve çalışkanlık gibi kişisel özelliklere vurgu yapmaktadır. Kişisel gelişim teması içinde verilmesine rağmen kişisel gelişimin alt temaları olan "kendini tanıma, kendine saygı, kişilik tipleri, empati, sorumluluk, sosyal gelişim, olumlu düşünme, meslek seçimi, karar verme, başarı, girişimcilik, öz eleştiri" temalarından uzaktır.

Atatürk temasında seçilen Cemil Sönmez'in "Nutuk" metni Atatürk'ün Nutuk'u nasıl yazdığına ilişkin anılara yer vermektedir. Bu anılarda Falih Rıfkı Atay, Atatürk'ün Nutuk'u belgelere dayalı olarak, dinlenmek bilmeden yazdığını; Ruşen Eşref Ünaydın da Atatürk'ün beş yüz sayfayı geçen bu eseri kendi eliyle yazdığını belirtmektedir. Büyük Nutuk'un 15-20 Ekim 1927'de altı günde ve her gün altı saat kürsüde kalarak okunduğu, Atatürk'ün bir nevi siyasi vasiyeti olduğu, Atatürk'ün dili kullanmadaki ustalığını gösterdiği, Türk ulusunun bugünlerine ve yarınlarına ışık tutacak bir kaynak olduğu hakkında bilgi verilmektedir. Nutuk'un son bölümünde yer alan Gençliğe Hitabe'nin ilk kez okunuşu Afet İnan'dan aktarılmıştır. Afet İnan, bu son bölüm okunduktan sonra Atatürk'ün dinleyenlere methetme fırsatı vermediğini, Türk gençliğinin sağduyusuna, milliyetçiliğine, vatan muhabbetine inandığını ve onlara güvendiğini söylediğini belirtmektedir. Yazar metinde Atatürk'ün güzel konuşma sanatının sırlarını çok iyi bilen ve uygulayan bir hatip olduğuna dikkat çekerek yazıyı tamamlamıştır. Metin, Atatürk'ün sabırlı ve disiplinli çalışmasını vurgulamaktadır.

Milli kültür temasında incelenen "Nasrettin Hoca" metni biyografi türündedir. Nasrettin Hoca'nın hayatı, kişiliği ve mizahının özelliği hakkında bilgi vermektedir. Bu metin, milli kültür unsurlarını sevdirmek amacıyla yazılmıştır.

Toplum hayatı temasında incelenen "Yangın" metni öykü türündedir. Burdur'un bir köyünde sonbaharda bağlardan toplanan asma dalları öykü kahramanının komşusu Elif Teyze'yle ortak olan bahçelerinde bir arada yığılmıştır. Herkesin Burdur'a pazara gittiği bir gün öykü kahramanı ile Elif Teyze evde kalır. Elif Teyze'nin bir dalgınlığıyla kurumuş asma çubukları tutuşur. Köyde kalanların işbirliğiyle yangın eve zarar vermeden söndürülür. Sonunda herkes "malımıza gelsin, canımıza"

gelmesin” diyerek olayı kabullenir. Bu öyküde yangının söndürülmesi için köy halkının elbirliğiyle çalışması, dayanışma duygusuna dikkat çekmektedir. Öykü kahramanı olan çocuğun Elif Teyze'nin sıkıntısını anlaması ve suçu üzerine alarak olayın geçiştirilmesini sağlaması ise empati ve yardımseverlik duygularını vurgulamaktadır.

Duygular temasında incelenen “Kedi Ağaca Çıktı” metni öykü türündedir. Bir yavru kedi ağaca çıkmış ve oradan inememektedir. Mahalleli kadın erkek toplamış, kediyi oradan indirebilmek için ellerinden geleni yapmışlardır. Nadire nine güzel sözlerle, kasap Niyazi bir parça ciğerle, Melek Teyze evinin penceresinden su dökerek, mahalleli sokaklarda yavru kedinin annesini arayarak kediyi indirmek için uğraşır. Sonunda itfaiye çağırmaya karar verirler. Bu metin de doğa sevgisi ve yardımlaşma duygularını vurgulamaktadır.

Doğa ve evren temasında incelenen Reis Seattle (Seatıl)'ın “Kızılderili Reisinden Çevre Dersi” adlı metinde Beyazlar Kızılderililerden toprak almak istemektedirler. Ancak Kızılderililer için toprak, ağaçlar, böcekler, kumsallar, ormanlar kutsaldır. Bunlarda atalarının ruhları vardır. Beyaz adam bunlara alınıp satılacak, yağmalanacak bir şey gözüyle bakar ve oraları çölleştirir. Beyaz adamın kurduğu kentlerde barış ve huzur yoktur, çiçeklerin açarken çıkardığı sesler, kelebeğin kanat sesi duyulmaz. Beyaz adam trenle geçerken buffaloları vurup öldürdüğü halde Kızılderililer yalnızca yaşayabilmek için öldürmektedir. Oysa canlıların öldürüldüğü bir dünyada insan ruhu da yalnızlıktan ölür. Kızılderililer, dünyanın başına gelen her türlü felaketi insanoğlunun başına gelmiş saymaktadır. İnsanın doğadaki unsurları yok edip her yeri insan kokusuyla doldurduğu gün, insan için varlığını sürdürme savaşının başlayacağı gündür. Bu metinde doğanın bütün unsurlarına saygı duygusu öne çıkmaktadır.

8. sınıf ders kitabındaki metinlerde yardımseverlik, dayanışma, çalışkanlık, güler yüzlü olma, doğayı sevme-koruma ve duyarlı olma gibi kişilik özellikleri olumlu biçimde sunulmuştur.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Kişilik gelişimi ile birlikte düşünülebilecek karakter eğitiminde sağlam karakterli bireyler yetiştirmek için okullara ve öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Öğretmenlerin derslerinde yararlandığı temel kaynak ders kitaplarıdır. Bu önemli kaynaktaki yer alan metinlerin hem dil bilgisi ve becerisinin hem de ulusal ve evrensel değer bilincinin, bilgi bütünlüğünün yer alması gerekir.

Çalışma Koza Yayınları'nın 6, 7, ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin hangi kişilik özelliklerini ön plana çıkardığını ve karakter eğitiminde bu metinlerden nasıl yararlanılabileceğini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Ders kitaplarında yer alan okuma metinlerinde sevgi, yardımlaşma, cesaret, azimli olma, kararlılık, özgüven, duyarlılık, çalışkanlık, okuma-araştırma, ulusal değerlere sahip çıkma, iyimser olma gibi değerlere ve kişilik özelliklerine önem verildiği görülmektedir. Dil öğretimi yanında bu evrensel değerlerin benimsetilmesi, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması amaçlanmıştır. Genel olarak metinler değerlendirildiğinde kişilik eğitimi için belirlenen bazı değerlerin yer almadığı dikkat çekmektedir. Söz gelimi, erdemli birey olmanın temel ilkelerinden kabul edilen adalet, gurur, şefkat, sadakat, nezaket, saygı ve sorumluluk duygusuna yer verilmemiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre şu önerilerde bulunulabilir:

1- Öğrencilerin kimlik kazanmalarında ve kişilik oluşumları üzerinde Türkçe ders kitaplarında yer alan metinler aracılığıyla hissettirilen, sezdirilen değerlerin önemli bir etkisi vardır. Türkçe ders kitaplarındaki metinler titizlikle gözden geçirilerek edebi zevke uygunluğun yanında aktarılacak değerlerin öğrenci kişiliğini geliştirici nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.

2- Öğretmenler, metinler aracılığıyla aktarılan değerlerin öğrenciler tarafından içselleştirilmesi için öğrencinin merkezde olduğu işbirlikli öğrenme, yaratıcı drama gibi etkin öğrenme ve öğretme yöntemlerini tercih etmelidir.

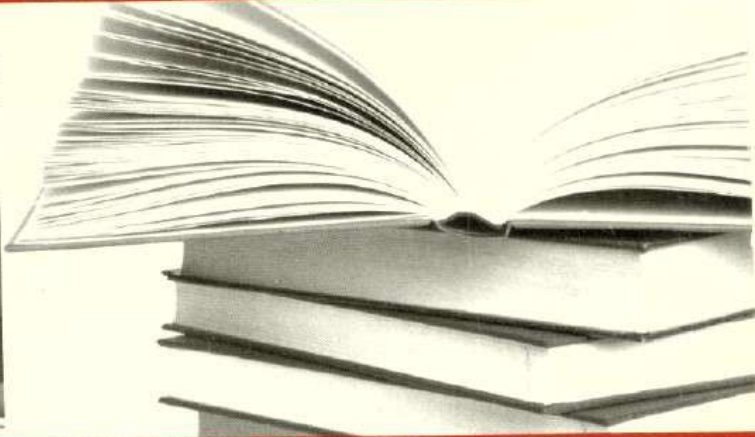
3- Türkçe ders kitaplarındaki metnin tek başına yeterli olmadığı durumlarda öğrencilerin ilgisini çekebilecek ve seviyelerine uygun, olumlu kişilik özelliklerinin yüceltildiği ders dışı metinlerle, edebi türlerle ders desteklenmelidir.

KAYNAKLAR

- Davranış Bilimleri Enstitüsü. [Çevrimiçi]: <http://www.dbe.com.tr> adresinden erişilmiştir.
- Dayıoğlu, G. (2000). Çocuk Kitaplarında Eğitsellik. S. Sever (Yay. Haz.), *1. Çocuk Kitapları Sempozyumu* içinde. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve TÖMER.
- Dilidüzgün, S. (2000). Çocuk Kitaplarında Yazınsal Nitelik. S. Sever (Yay. Haz.), *1. Çocuk Kitapları Sempozyumu* içinde. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve TÖMER.
- Güneş, F. (2000). Çocuk Kitaplarının Okunabilirlik Açısından İncelenmesi. S. Sever (Yay. Haz.), *1. Çocuk Kitapları Sempozyumu* içinde. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi ve TÖMER.
- Kılıççı, Y. ve Kuzgun, Y. (2004). *6-15 Yaş Öğrencilerinin Gelişimsel Güçleri ve Kişilik Gelişimini Kolaylaştırma. İlköğretimde Rehberlik*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişimsel Öğrenme ve Öğretim, Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Ertem Matbaacılık.
- Sever, S. (2003). *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara: Kök Yayını.
- Kapulu, A. vd. (2010). *İlköğretim Türkçe 6 Ders Kitabı*. Ankara: Koza Yayınları.
- Kapulu A. ve Karaca, A. (2010). *İlköğretim Türkçe 7 Ders Kitabı*. Ankara: Koza Yayınları.
- Kapulu, A. ve Karaca, A. (2010). *İlköğretim Türkçe 8 Ders Kitabı*. Ankara: Koza Yayınları.
- Aydın, B. vd. (2010). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ülper, H. (Ed.). (2010). *Türkçe Ders Kitabı Çözümlemeleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yeşilyaprak, B. (2010). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çelikpazu, E. ve Aktaş, E. (2011). MEB 6, 7, ve 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Değer İletimi Açısından İncelenmesi, *Turkish Studies*, 6 (2).
- Karatay, H. (2011). Karakter Eğitiminde Edebi Eselerin Kullanımı, *Turkish Studies*, 6 (1).
- Uysal, F. (2008). Karakter Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

TÜRKÇENİN EĞİTİMİ-ÖĞRETİMİ ÜZERİNE ÇALIŞMALAR

ABC

Yayıma Hazırlayanlar

Prof. Dr. Engin YILMAZ
Öğr. Gör. Dr. Mehmet GEDİZLİ
Öğr. Gör. Erdal ÖZCAN
Arş. Gör. Yonca KOÇMAR

 PEGEM
AKADEMİ

TÜRKÇENİN EĞİTİMİ-ÖĞRETİMİ ÜZERİNE ÇALIŞMALAR

Yayıma Hazırlayanlar

Prof. Dr. Engin YILMAZ

Öğr. Gör. Dr. Mehmet GEDİZLİ

Öğr. Gör. Erdal ÖZCAN

Arş. Gör. Yonca KOÇMAR

Prof. Dr. Engin YILMAZ, Öğr. Gör. Dr. Mehmet GEDİZLİ,
Öğr. Gör. Erdal ÖZCAN, Arş. Gör. Yonca KOÇMAR

TÜRKÇENİN EĞİTİMİ-ÖĞRETİMİ ÜZERİNE ÇALIŞMALAR

ISBN 978-605-364-378-4

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2012, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları

Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti'ye aittir.

Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri,
kapak tasarımı, mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt
ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında
yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları
satın almamasını diliyoruz.

1. Baskı: Aralık 2012

Dizgi-Grafik Tasarım: Yakup Çiçek

Kapak Tasarımı: Gürsel Avcı

Baskı: Ayrıntı Matbaası

(Ankara-0312-394 55 90)

Yayıncı Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 13987

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

E-ileti: pegem@pegem.net

ÖNSÖZ

Bu kitaptaki makalelerin kaynağını, **4. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı**'ndaki sunuların bir bölümü oluşturmuştur. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı ve Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı tarafından düzenlenen "4. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı" 8-9 Eylül 2011 tarihlerinde Sakarya Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Çok sayıda akademisyen, öğretmen ve öğrencinin bulunduğu Kurultay'a **Onur Konukları** olarak Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOGEM) Müdürü **Prof. Dr. Sedat Sever** ile Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER) Müdürü **Prof. Dr. Nadir Engin Uzun** katılmıştır.

Kurultay'da yapılan sunuların bir bölümü, daha sonra araştırmacılar tarafından makaleye çevrildi ve alanında uzman bilimsel hakemler bu çalışmalarını yeniden değerlendirdi. Bilimsel hakemlerin raporları doğrultusunda düzeltme önerileri ile birlikte kabul edilen makalelere, araştırmacılar tarafından son biçimleri verildi. Bu aşamadan sonra makaleler, kitabı yayıma hazırlayanlar tarafından titiz bir biçimde -makalenin özüne dokunulmadan- incelenerek özellikle biçim ve yazım konularında düzenlendi. Ancak bu düzenlemeler; araştırmacılara da gönderilen "Makale Yazım ve Biçimlendirme Yönergesi" doğrultusunda yapılmış, hiçbir biçimde içeriğe, anlatıma, sözcük ve terim seçimi ile bunların yazılışına vb. ilişkin müdahalede bulunulmamıştır.

Türkçenin eğitimi-öğretimi üzerine çalışmalar; kitapta dört ana bölüm altında yer almaktadır. 1. bölüm olan "Anadili Olarak Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi" başlığı altında 30 makale, 2. bölüm olan "Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi" başlığı altında 12 makale, 3. bölüm olan "Çocuk Yazını" başlığı altında 8 makale ve 4. bölüm olan "Türkçeye Kuramsal Bakış" başlığı altında 9 makale olmak üzere, toplamda 94 yazara ait **59** makale bulunmaktadır. Yazılar, makale adına göre abecesel olarak sıralanmıştır.

Kitapta makaleleriyle yer alarak çalışmalarını bizlerle paylaşan değerli yazarlara, görüşleriyle kitaba yön veren bilimsel hakemlere, desteğini üzerimizden hiç eksik etmeyen Kurultay Sekreteryası'nın değerli üyeleri Prof. Dr. Leylâ Uzun ile Prof. Dr. Doğan Günay'a ve Kurultay'a katılan değerli bilim insanlarına içten teşekkürlerimizi sunarız.

4. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Üzerinde Çalışmalar kitabını yayımlamayı üstlenen Pegem Akademi Yayınları'nın değerli yöneticisi Sayın Servet Sarıkaya'ya ve çalışanlarına teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Engin YILMAZ

Öğr. Gör. Dr. Mehmet GEDİZLİ

Öğr. Gör. Erdal ÖZCAN

Arş. Gör. Yonca KOÇMAR

Duyurular

- Değerli meslektaşlarımız, Kurultay ile ilgili her konuda **0 536 714 46 00** numaralı cep telefonunu, hafta içi her gün 13.00-18.00 saatleri arasında arayabilirsiniz. **DÜZENLEME KURULU**

Kurullar

ONURSAL BAŞKANLAR

Prof. Dr. Muzaffer ELMAS (Sakarya Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. Rahmi KARAKUŞ (Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)

KURULTAY SEKRETERYASI

Prof. Dr. Leylâ UZUN (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. V. Doğan GÜNAY (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Engin YILMAZ (Sakarya Üniversitesi)

Not: Kurultay Sekreteryası, her yıl olmak üzere, Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayının evsahipliğini yapacak olan üniversiteden bir temsilci ile genişletilecektir.

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Engin YILMAZ (Başkan)
Doç. Dr. İsmail GÜLEÇ
Doç. Dr. Derya YAYLI
Yrd. Doç. Dr. Alpaslan OKUR
Yrd. Doç. Dr. M. Barış HORZUM
Öğr. Gör. Dr. Mehmet Gedizli
Öğr. Gör. Erdal ÖZCAN
Arş. Gör. Yonca KOÇMAR

BİLİMSEL DANIŞMA KURULU

AĞILDERE, Suna (Doç. Dr., Gazi Üniversitesi)
AKKAYA, Nevin (Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)
AKSAN, Mustafa (Prof. Dr., Mersin Üniversitesi)
AKSAN, Yeşim (Prof. Dr., Mersin Üniversitesi)
AKTULUM, Kubilay (Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi)
AKYOL, Hayati (Prof. Dr., Gazi Üniversitesi)
ALTUN, Mustafa (Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi)
ARI, Gökhan (Yrd. Doç. Dr., Aksaray Üniversitesi)
ARICI, Ali Fuat (Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi)
ASLAN, Canan (Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi)
AYDIN, Özgür (Doç. Dr., Ankara Üniversitesi)
AYDIN, Seçkin (Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)
AYTAŞ, Gıyasettin (Prof. Dr., Gazi Üniversitesi)
BAĞCI, Hasan (Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Üniversitesi)
BARIN, Erol (Doç. Dr., Gazi Üniversitesi)
BAŞ, Bayram (Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi)
BAYAT, Nihat (Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi)
BAYRAKTAR, Nesrin (Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
BAYYURT, Yasemin (Doç. Dr., Boğaziçi Üniversitesi)
BEYRELİ, Latif (Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi)
BOZ, Erdoğan (Prof. Dr., Osmangazi Üniversitesi)
BOZKAPLAN, Şerif Ali (Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)
BÖLÜKBAŞ, Fatma (Dr., İstanbul Üniversitesi)
BÖREKÇİ, Muhsine (Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi)
BURAN, Ahmet (Prof. Dr., Fırat Üniversitesi)
BÜYÜKKANTARCIÖĞLU, Nalan (Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi)
CEMİLOĞLU, Mustafa (Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi)
COŞKUN, Eyyüp (Yrd. Doç. Dr., Mustafa Kemal Üniversitesi)
COŞKUN, M. Volkan (Prof. Dr., Muğla Üniversitesi)
ÇAKIR, Özlem (Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi)

ÇEÇEN, Mehmet Akif (Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi)
 ÇETİNKAYA, Zeynep (Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
 ÇEVİRME, Hülya (Yrd. Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi)
 ÇİFTÇİ, Ömer (Yrd. Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
 ÇOTUKSÖKEN, Yusuf (Öğr. Gör., Yeditepe Üniversitesi)
 DENİZ TURAN, Ümit (Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi)
 DİLİDÜZGÜN, Selahattin (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)
 DİLİDÜZGÜN, Şükran (Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi)
 DURUKAFA, Gönül (Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)
 ER, Ayten (Prof. Dr., Gazi Üniversitesi)
 ERGENÇ, İclal (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
 ERGÜZEL, M. Mehdi (Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi)
 ERK EMEKSİZ, Zeynep (Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi)
 FIRAT, Hatice (Yrd. Doç. Dr., Muğla Üniversitesi)
 GENÇ, İlhan (Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)
 GILSON, Erika H. (Prof. Dr., Princeton University)
 GÖKMEN, Seda (Doç. Dr., Ankara Üniversitesi)
 GÜLMEZ, Gülnihal (Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi)
 GÜNAY, V. Doğan (Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)
 GÜNEYLİ, Ahmet (Yrd. Doç. Dr., Yakın Doğu Üniversitesi)
 GÜREL, Zeki (Yrd. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
 GÜZEL, Abdurrahman (Prof. Dr., Başkent Üniversitesi)
 HUBER, Emel (Prof. Dr., E)
 İNAL, Sevim (Yrd. Doç. Dr., Edinburg University)
 İNCE, Adnan (Prof. Dr., Doğu Akdeniz Üniversitesi)
 İPŞİROĞLU, Zehra (Prof. Dr., E)
 İŞERİ, Kamil (Yrd. Doç. Dr., Niğde Üniversitesi)
 JOHANSONN, Eva Csato Agnes (Prof. Dr., Uppsala University)
 KAÇALIN, Mustafa S. (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)
 KARADAĞ, Özay (Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi)
 KARADÜZ, Adnan, ((Yrd. Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi)
 KARAHAN ESMER, Firdevs (Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi)
 KARATAŞ, Evren (Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi)
 KARATAY, Halit (Yrd. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
 KAVCAR, Cahit (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
 KAYMAZ, Zeki (Prof. Dr., Ege Üniversitesi)
 KEÇİK, İlknur (Prof. Dr. Anadolu Üniversitesi)
 KIBRIS, İbrahim (Yrd. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
 KILINÇ, Aziz (Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
 KIRAN, Ayşe (Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi)
 KIRAN, Zeynel (Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi)
 KIRBAÇ, Selçuk (Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi)
 KIRMAN, Ümral (Yrd. Doç. Dr., Muğla Üniversitesi)
 KIRIŞÇIOĞLU, Fatih (Prof. Dr., Gazi Üniversitesi)
 KOCAMAN, Orhan (Okt., Sakarya Üniversitesi)
 KOCASAVAŞ, Yıldız (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)
 KOLAÇ, Emine (Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi)
 KORKUT, Ece (Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi)
 KÖNİĞ, Güray (Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi)
 KURUDAYIOĞLU, Mehmet (Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
 KUZU SARAR, Tülay (Yrd. Doç. Dr., Başkent Üniversitesi)
 MALTEPE, Sadet (Yrd. Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi)
 OKTAR, Lütfiye (Prof. Dr., İzmir Ekonomi Üniversitesi)
 ÖNER, Mustafa (Prof. Dr., Ege Üniversitesi)
 ÖZBAY, Murat (Prof. Dr., Gazi Üniversitesi)
 ÖZDEMİR, Mehmet (Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi)
 ÖZDEN, Mehtap (Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi)
 ÖZKAN, Bülent (Yrd. Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi)
 ÖZMEN, E. Rüya Güzel (Doç. Dr., Gazi Üniversitesi)
 ÖZTOKAT, Nedret (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)
 ÖZTÜRK, Ergün (Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi)
 PEHLİVAN, Ahmet (Prof. Dr., Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi)
 RUHİ, Şükriye (Prof. Dr., Orta Doğu Teknik Üniversitesi)
 SARICA, Nurten (Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi)
 SEVER, Sedat (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)
 SEVİL, Necmettin K. (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)
 SİĞİRCİ, İlhami (Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi)
 ŞAHBAZ, Namık Kemal (Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi)
 TAPAN, Nilüfer (Prof. Dr., E)
 TOKER, Şevki (Prof. Dr., Ege Üniversitesi)
 TOPÇUOĞLU, Fulya (Yrd. Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi)

TÖZÜN, Issa (Dr., London Metropolitan University)

TUNCER, Hüseyin (Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)

UÇAR, Aygöl (Yrd. Doç. Dr., Mersin Üniversitesi)

UÇGUN, Duygu (Yrd. Doç. Dr., Niğde Üniversitesi)

UNGAN, Suat (Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi)

UZUN, Leyla (Prof. Dr. Ankara Üniversitesi)

UZUN, N. Engin (Prof. Dr. Ankara Üniversitesi)

ÜLPER, Hakan (Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

ÜNAL, Emre (Yrd. Doç. Dr., Niğde Üniversitesi)

YAĞCIOĞLU, Semiramis (Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)

YAĞMUR, Kutlay (Doç. Dr., Tilburg Üniversitesi)

YALÇIN, Alemdar (Prof. Dr., Gazi Üniversitesi)

YAMAN, Hava (Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi)

YANGIN, Banu (Yrd. Doç. Dr., Muğla Üniversitesi)

YARDIMCI, Mehmet (Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi)

YAYLI, Demet (Yrd. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi)

YAZICI, Nermin (Yrd. Doç. Dr., Başkent Üniversitesi)

YAZICI OKUYAN, Hülya (Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

YILDIRIM, Dilek (Yrd. Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi)

YILDIZ, Cemal (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)

YILMAZ, Yücel (Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi)

YÜCEL, Bilal (Prof. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi)

ZEYREK, Deniz (Prof. Dr., Orta Doğu Teknik Üniversitesi)

Bu site, en iyi 1024x768 ekran çözünürlüğü ile görüntülenebilir.

Bugün gelen ziyaretçi sayısı: 3 | Ziyaretçilerin gezdiği sayfa sayısı: 4